

Czapski, Andrzej

Ekspozycja poświęcona Czesławowi Miłoszowi w Bibliotece im. Zielińskich TNP

Notatki Płockie 26/2-107, 63-64

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wiele dziesiątków lat przed powstaniem Union Régionaliste i Fédération Régionaliste Française, uważanych za pierwsze w świecie.

2. Zadania statutowe TNP w zakresie rozwoju kultury i integracji działalności społeczno-kulturalnych towarzystw regionalnych.
3. Konieczność wdrażania oraz poszerzania współpracy nauki z kulturą w myśl uchwały podjętej w 1979 r. na posiedzeniu Rady Towarzystw Naukowych PAN i Rady Regionalnych Towarzystw Kultury przy Ministrze Kultury i Sztuki (vide: «Notatki Płockie» 1979, nr 2/99, s. 70—71).
4. Potrzebę instytucjonalizacji nauki w szerzeniu kultury, zwłaszcza wśród młodzieży, aby triada nauka—kultura—oświata działa w ścisłym powiązaniu na zasadzie sprzężenia zwrotnego.
5. Opracowanie niezbędnego dziś raportu o stanie kultury narodowej.

Musimy działać wspólnie na rzecz kultury, pamiętając, że „zależy od każdego z nas, czy przyszłość, w stronę której wszyscy się zwracamy, ukaże się nam jako grobowiec czy skarbiec” — jak pisał Bogusław Leśnodorski, członek honorowy TNP („Rozmowy z przeszłością” — 1970).

Jak można ocenić II Kongres? Przejdzie on do historii jako kongres bez finału, bowiem nie opracowano zgłoszonych wniosków, nie podjęto żadnej uchwały, nie powołano Rady Regionalnych Towarzystw Kultury.

W jaśniejszej tonacji rysuje się obraz działalności w regionie Nowego Sącza, gdzie pracują aż 32 społeczne towarzystwa kultury. Prezentacja dorobku mgr. inż. Józefa Sztaszela i mgr. Stanisława Krupy przez prezesa Związku Podhalan w Polsce ze sławnego Ludźmierza k. Nowego Targu, zasługuje na szczególną uwagę. Tacy autentyczni działacze kultury mogą być wzorem do naśladowania w całym kraju.

* * *

Ekspozycja poświęcona Czesławowi Miłoszowi w Bibliotece im. Zielińskich TNP.

Od 1 kwietnia 1981 r. w Bibliotece im. Zielińskich TNP czynna była ekspozycja poświęcona twórczości Czesława Miłosza. Zamiarem organizatorów wystawy było retrospektywne ukazanie dorobku pisarskiego ubiegłorocznego laureata nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Z kilku względów nie było to w pełni wykonane. Do grudnia 1980 r. Biblioteka im. Zielińskich nie miała w zbiorach żadnej pozycji książkowej Miłosza. Pierwszą nabyto na aukcji w Warszawie 14 grudnia, druga wpłynęła jako dar, cztery następne uzyskano w drodze wymiany, jedną zakupiono w księgarni. Nieco lepiej przedstawia się sprawa czasopism, które w różnych okresach zamieszczały poezję, przekłady i prozę Miłosza; z tych biblioteka posiada następujące tytuły: «Ateneum», «Droga», «Marchoń», «Skamander», «Nowa Kultura», «Nowiny Literackie», «Odrodzenie», «Tygodnik Powszechny», «Twórczość», «Życie Literackie». To wszystko dawało jednak niekompletny obraz twórczości polskiego noblisty. W każdym innym wypadku w stosunkowo prosty sposób można byłoby osiągnąć zadawalającą kompletność poprzez wypożyczenie międzybiblioteczne potrzebnych książek. W odniesieniu do Czesława Miłosza jest to na razie niemożliwe. Do ostatniej jesieni, jak wiadomo, wszystkie druki jego autorstwa znajdujące się w bibliotekach krajowych należały do zbiorów zastrzeżonych, co powodo-

wało znaczne ograniczenia w ich udostępnianiu. Praktycznie, wyjąwszy wąski krąg osób zajmujących się profesjonalnie historią i krytyką literatury, Miłosz był w społeczeństwie polskim nieobecny. Nagroda Nobla przywróciła go po trzydziestu latach jako autora uznanego i uhonorowanego przez cały świat. Usunięcie sztucznej bariery z jednej i światowa sława z drugiej strony, to jedne z głównych przyczyn ekspozycji zainteresowania Miłoszem w kraju; zainteresowania, na którego pełne zaspokojenie przyjdzie jeszcze poczekać. Fakt ten decyduje o ogromnej presji czytelniczej na biblioteki posiadające w zbiorach jego książki. Żadna z tych bibliotek nie wypożycza ich na zewnątrz poza własną czytelnię.

Wymienione przyczyny sprawiły, że zdecydowano się na wykonanie kserokopii kart tytułowych tych pozycji, których Biblioteka im. Zielińskich nie posiada. Z formalnego punktu widzenia każda kopia jest tzw. źródłem wtórnym, niemniej stanowi nośnik podstawowych informacji spełniający w ekspozycji rolę bliską oryginałowi.

Można więc żywić nadzieję, że mimo znacznej ilości dokumentów o charakterze wtórnym, ekspozycja spełniła swe zadanie: ukazała zasadnicze dzieła i etapy twórczości, a tym samym przybliżyła społeczeństwu osobę Czesława Miłosza.

NASI AUTORZY:

- Marian PRZEDPEŁSKI — emerytowany nauczyciel — geograf, historyk, etnograf, członek TNP od 1934 r.
- Ryszard KUKIER — doc. dr hab. UMK w Toruniu
- Ryszard KNAPIŃSKI — ks. mgr, historyk sztuki, kustosz w Muzeum Diecezjalnym w Płocku, członek TNP
- Władysław LUTYŃSKI — dr hab. nauk wet., doc. w SGGW-AR w Warszawie, członek TNP
- Ładysław ŻELAZOWSKI — hm Polski Ludowej, emerytowany nauczyciel Małachowianki w Płocku
- Kajetan DOBROSIELSKI — doktor, adiunkt Wyższej Szkoły Oficerskiej MSW, członek TNP
- Tadeusz KOWALCZYK — doktor, Generalny Projektant Planu Województwa w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Płocku, członek TNP
- Marianna PIETRALIK — mgr, pracownik Politechniki Warszawskiej Filii w Płocku
- Irena BIELECKA — mgr, pracownik Politechniki Warszawskiej Filii w Płocku
- Tadeusz GARLEJ — doktor hab. ordynator Oddziału Wewnętrznego i Chorób Zawodowych SP-ZOZ w Płocku-Białej, członek TNP
- Tadeusz CHROSTOWSKI — doktor, sekretarz generalny TNP
- Andrzej CZAPSKI — mgr, kierownik Działu Czasopism Biblioteki im. Zielińskich